

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ФАКУЛЬТЕТ ПРИКЛАДНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ТА ЕЛЕКТРОІНЖЕНЕРІЇ
КАФЕДРА ПРИЛАДІВ І КОНТРОЛЬНО-ВИМІРЮВАЛЬНИХ СИСТЕМ

ГОРБАНЬ ЗІНОВІЙ БОГДАНОВИЧ

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИСТРОЮ ДЛЯ
ДОСЛІДЖЕННЯ ЗНОШУВАННЯ ЗРАЗКІВ ЦИЛІНДРИЧНОЇ ФОРМИ В
ПРОЦЕСІ ТЕРТЯ**

152 'Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка'

Автореферат

дипломної роботи на здобуття освітнього ступеня магістр

Тернопіль 2018

Роботу виконано на кафедрі приладів і контрольно-вимірювальних систем Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя Міністерства освіти і науки України.

Керівник роботи: кандидат технічних наук, старший викладач кафедри приладів і контрольно-вимірювальних систем
Дубиняк Тарас Степанович,
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Рецензент: : кандидат технічних наук, доцент кафедри ЕІ
Зінь Мирослав Михайлович,
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Захист відбудеться ___ грудня 2018 р. о 9 годині на засіданні екзаменаційної комісії № у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя за адресою: 46000, м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28, навчальний корпус №9, ауд. 302.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Мета роботи: проектування пристрою для дослідження зношування зразків циліндричної форми в процесі тертя.

Об'єкт, методи та джерела дослідження. Основним об'єктом дослідження є пристрій для дослідження зношування зразків циліндричної форми в процесі тертя. Методи виконання роботи: економічно-статистичний, графічний, порівняльний, математичного моделювання; теоретико – емпіричний.

Наукова новизна отриманих результатів:

- виконано дослідження та описано математичні моделі: динамічних характеристик перетворювача, що входить до складу вимірювальної системи даного пристрою; проведено обробку результатів вимірювання динамічних характеристик з виведенням їх у графічному вигляді;
- створено електронний блок керування виконавчими пристроями приладу для контролю геометричних параметрів внутрішніх поверхонь трубок;
- виконано техніко-економічне обґрунтування прийнятих рішень.

Практичне значення отриманих результатів. Розроблено реальний конструкторсько-технологічний процес виготовлення приладу та його окремих деталей, створена автоматизована система керування пристроєм, проведено моделювання процесів вимірювання та керування.

Структура роботи. Робота складається з пояснювальної записки та графічної частини. Пояснювальна записка складається з вступу, частин, висновків, переліку посилань та додатків. Обсяг роботи: пояснювальна записка 120 арк. формату А4, графічна частина 6 арк. формату А1.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі описано стан сучасної вимірювальної техніки та охарактеризовані основні задачі, які необхідно вирішити.

В дослідницько-конструкторському розділі проведено патентний пошук та огляд методів і засобів вимірювання, спроектовано пристрій для дослідження зношування зразків циліндричної форми в процесі тертя, описано принцип дії вимірювального стенду, проведено розрахунки параметрів складових вузлів пристрою.

У розділі основ наукових досліджень та математичного моделювання проведено розрахунок індуктивного датчика, розроблено і описано математичну модель залежності зміни індуктивності перетворювача від переміщення, а також проведено графічне оформлення результатів моделювання.

В розділі електроніки, мікропроцесорної техніки та САПР, розроблено гнучку систему керування приладом для вимірювання зношення в процесі тертя зразків циліндричної форми спроектовано функціональну схему керування з використанням мікропроцесорної техніки та виведенням результату вимірювання через послідовний інтерфейс за допомогою електронного блоку, а також описано алгоритм роботи пристрою.

В частині “Обґрунтування економічної ефективності” розглянуто питання організації виробництва і проведено розрахунки техніко-економічної ефективності даного пристрою.

В частині “Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях” розглянуто питання про вплив електромагнітних полів на людину і заходи по зменшенню їх впливу, проведено розрахунок і розробка захисного заземлення, описано безпеку виробничої діяльності на підприємствах де використовуються надвисокі частоти, оглянуто шкідливість впливу електромагнітних полів та захист від них.

В частині “Екологія” проаналізовано актуальність екологічної проблеми, а також запропоновано заходи по охороні навколишнього середовища.

У загальних висновках щодо дипломної роботи описано прийняті в проекті технічні рішення і організаційно-технічні заходи, які забезпечують виконання завдання на проектування; оригінальні технічні рішення, прийняті автором в процесі роботи; технічні рішення роботи, які можуть бути впроваджені у виробництво; техніко-економічні показники та їх порівняння з базовими.

В додатках до пояснювальної записки приведені відомості специфікацій та комплект технологічної документації.

В графічній частині приведено креслення вузлів та деталей, зображено результати наукових досліджень та математичного моделювання.

ВИСНОВКИ

Прийняті в дипломній роботі наукові та інженерні рішення дозволили спроектувати пристрій для дослідження зношування зразків циліндричної форми в процесі тертя і досягти суттєвого покращення окремих показників технологічного процесу, а саме забезпечити можливість автоматизованого керування вимірюванням, що скорочує затрати та полегшує процес вимірювання.

Завдяки спроектованій функціональній схемі керування з використанням мікропроцесорної техніки пристрій володіє високою швидкістю, що покращує умови проведення вимірювання.

АНОТАЦІЯ

В дипломній роботі розроблено пристрій для дослідження зношування зразків циліндричної форми в процесі тертя. В роботі розглянуто процес керування пристроєм, описано модель пристрою керування.

Ключові слова: ТЕРТЯ, ДИНАМІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ, МІКРОПРОЦЕСОР, ІНДУКТИВНИЙ ДАТЧИК.

ANNOTATION

In the diploma paper is developed a device for the research of abrasion of samples of the cylindrical shape during friction. It is also created the control of the device and the control device model is described.

Key words: FRICTION, DYNAMIC CHARACTERISTICS, MICROPROCESSOR, INDUCTIVE SENSOR.